

Мордовиядәге Мокша елгабызнын тирә-ягындагы ямьле табигатькә һәрвакыт сокланабыз. Ельник районы буеннан-буге аккан Мокша тирәсендә яшәгән татар авылларыбыз халкына берәз конләшәп тә алырга була: бигърәк үзенә тартып тора торган табигать. Кырларына ужым чәчкәннәр, шыткан, ә жәйләвләрендә мал-туар котве буген дә рәхәтләнә – үлән житәрлек. Күгешнен (Акчеево) кин жәйләвләрендә фермер Шехмаматьевлар да котвләрен котәләр. Буген кечкенәдән крестьян эшен беләп үскән кешеләр генә фермерлык белән шогыльләнәләр, туган жирне яратып эшли белгәннәр генә. Шехмаматьевлар династиясе үзләренен тырышлыклары, эшчәнлекләре белән берничә буынга сузылган кешеләре белән билгеле. Алим Али улы белән Наилә Нәсрулла кызы Шехмаматьевлар, үзләрен белә башлаганнан бирле, мал-туар асрау белән мавыкканнар. Өти-әниләре, матди байлык тудырган йорт хайваннарына хормәт белән карарга, аларны тәрбияләп үстерергә ойрәткәннәр. Алим Али улы белән Наилә Нәсрулла кызы гаилә булып яши башлагач, гаилә арткач, хужалыкларын да арттырып жибәрәләр. Профессиясе бугенча Алим Али улы - механик, ә Наилә Нәсрулла кызы Ельникнын «Сельхозтехника»сында шәфкать туташы – медсестра булып озак еллар хезмәт итә, ә пенсия алдыннан – диспетчер булып эшли. Заманаларнын яраксыз жылләре искәндә, торле үзгәрешләр чагында, эшләрен югалткач, озак еллар ит сату белән шогыльләнә Шехмаматьевлар. Шулай тырышып кон итәләр алар. Балаларын да хезмәтне яратырга ойрәтәләр. Рамиль уллары да кечкенәдән ук авыл хужалыгы олкәсендә генә хезмәт итәргә хыялланган. Ул бит сот белән итнен кайдан барлыкка килвен бишәктән тошкәч ук белә башлай. Ун яшь тулуга, Рамиль, әтисе Алим абый белән, йортларында үрчәтелгән хайваннарына кышлыкка печән чабарга йоргән. Мал-туарны үстерергә, карарга булышкан; асларын чистарткан, ашарга биргән, жәйге каникулларында матур Мокша кинлекләрендә, әтисе белән бергә, котвләрен коткән. Туган ягына мөхәббәт тә шулай уяна. Мәктәпне тәмамлагач, Н.П.Огарев исемндәге университетнын «Зоотехния» факультетында белем ала Рамиль. Вузны тәмамлап, туган ягына кайтканда, авылы хужалыгы юкка чыккан заманаларга туры килә. Рамиль Алим улы шул вакыт өти-әнисенен хужалыктагы мал-туарын карарга, житештерелгән авыл хужалыгы продукцияләрен реализацияләргә булыша башлай. Яшь белгечнен белеме дә хужалыкта бик тә кирәге чыгып тора. Эшләре жайланып китә. Шул вакыт хужалыкларын да арттырып жибәрергә уйлай гаилә башлыгы – ярдәмчеләре булдыклы, ник арттырмаска. Асраган маллары ишәя, житештерелгән сот, май, каймак, эремчекләренен югары сыйфатлы булу нәтижәсендә, Ельник районы халкы яратып сатып ала. Шулай матур гына тормыш итә Шехмаматьевлар.

Өйтеп китәргә кирәк, Ельник районындагы нәрбер авылда торле милләт халкы гомер-гомергә бергә дус яши. Шехмаматьевлар да шулай гомер итә: татарлар һәм руслар, мукшылар белән бергә эшлиләр, ял итәләр, балаларын бергә белем алырга йортәләр. Милли мәдәниятнын да жәнһәрләрен бер-берсендә булдыралар. Катнаш никахлар булуга да тыныч карыйлар. Рамиль Алим улынын әти-әнисе шундыйлардан. Уллары Первомайск шәһәре кызы Оксананы яратып олгерә, араларында чын мәхәббәт уты кабына. Ойләнешәләр, әти-әниләренен хәер-фатихалары бе-лән. Гаиләләрендә ике малайлары туа. Яшь хужабикә: «Когда я выходила замуж за Рамиля, не думала, что так легко войду в эту семью, что его родители станут для меня близкими и родными людьми. Своих маму и папу я потеряла рано. От свекра и свекрови всегда исходили доброта, поддержка, сочувствие и понимание. У Рамиля была прекрасная бабушка, мама Алима Алиевича - София Ханяфиевна, которую мы до сих пор оплакиваем. Добрейшей была души человек. Как она обожала своих правнуков! Лучшей няньки для мальчишек просто нельзя было найти. В 2004 году у нас родился Салават. Как только малыш встал на ножки, бабушка Соня стала водить его за ручку. В 2007-м на свет появился Азаматик, и София Ханяфиевна снова была счастлива нянчить малыша. За мальчиками глаз да глаз, и бабушка следила за ними внимательно, вкладывая во внуков все свое сердце. Сейчас опорой в воспитании детей является мама - Наиля Нясрулловна. На ней все домашнее хозяйство, когда мы с мужем выезжаем на реализацию продуктов. Я бесконечно благодарна и ей, и отцу. Не представляю, что бы делали без их помощи. Многому научилась в этой семье. Городская жительница, переехав после свадьбы в Акчеёво, представления не имела, что такое корова и с какой стороны к ней подходить. Доить меня научила бабушка София Ханяфиевна. Сейчас нам в помощь - доильный аппарат. Но довольно часто приходится доить вручную. Иногда оставляем телят на подсосе, чтобы раздаивали отелившуюся корову. Здесь в Акчеёво я приобрела большие навыки по содержанию скота. Но не думаю, что это могло бы произойти, не будь у меня внутренней готовности и желания заниматься всем этим. Животноводство - наша работа, наш хлеб. Не самый легкий, но честный, от которого получаешь удовольствие, когда видишь благодарность в глазах людей».

Балалар – бәхетебез, дип юкка гына әйтмиләр. Әмма аларны аякка бастыру очен бик күп тырышлык сорала. Рамиль дә, Оксана да эштән куркып калучылардан түгел булып тәрбияләнгәннәр. Кул кочләре белән гаиләдә якты, якшы булсын очен, коне-тоне тырышалар. Фермер буларак теркәләләр. Фермерларнын барлыгы утыз мөгезле хайваны, аларнын унсигезе – сотле сыерлар. Рамиль Алим улы белән Оксана Анатольевна, гаиләдә кинәшләшәп, ата-бабалары гадәте буенча, сот ашамлыклары продукциясен житештерү белән шогыйльләнергә сүз куешалар. Бу теләкләрен әти-әниләре дә хуплый. Башлаган эшләре унышлы була. Шехмаматьевлар, елдан-ел мал-ларынын токымын яхшырта, әмма продукциясенен күләмен арттыру артыннан кумый. Фермерчылар арасындагы конкуренцияне чыдаталар; акчалары хужалык эшләренә житә. Рамиль Алим улы белән Оксана Анатольевна, сот продуктларынын күбесен Первомайск шәһәрендәге повильоннарында саталар. Сорап алалар аларнын ашамлыкларын; үз клиентлары байтак. Дүшәнбе конне Ельник халкын да үзләренен ашамлыклары - натурпродуктлары белән куандыралар.

Фермерлар йорт-жирләрен дә ремонтлап олгерәләр, мини-молокоцехларын да ойгә ук жайлаштыралар. Комфорт шартлар тудыру белән хезмәт жинеләя, шунын белән беррәттән, Күгеш авылын ямьләндерә дә бу зөвык белән эшләнелгән корылмалары.

Яшьләр бар эшне яшьләрчә башкара инде, ә бит бу пар авылларында ин яшь гаиләсе. Максатларына ирешергә яраткан Шехмаметьевлар гаиләсе шул рәвешле авылларын юкка чыгудан саклап калалар, ә илебезне – импорт ашамлыклары бәйлелегеннән арындыралар.

Буыннан-буынга күчеп килгән хез-мәткә мөхәббәтне Салават белән Азаматларында да тәрбиялиләр Рамиль белән Оксана. Алар йорт эшләрендә әти-әниләренә ярдәмчеләр булып үсәләр. Әти-әниләре, хезмәт белән бергә, балаларынын буш вакытларын кызыклы һәм файдалы итәргә тырышалар. Белгәнәбезчә, авылда андый момкинчелекләр чикле. «Без, тормыш иптәшем белән бергә, авылда балаларга развличенияләр аз булганга, аларны шөһәрләргә, мәсәлән Первомайск физкультура-тезекләндерү Үзә-генә, балаларыбыз коенырга яраткан бассейнга алып барабыз. Кайбервакытта, Саранск башкалабыз паркында ял итәбез. һәрхәлдә, үзләренен урамы һәм авылыннан башка тагы күп жирләргә күрсәтәсе килә. Доресрәге, Салават белән Азамат Мокша елгасында үсәләр. Бернинди бассейн белән тинләп булмый бу елганы! Жылы коннәр генә булсын. Мин быел, янгырлы жәй булса да, Мокшабызда илләгә якын тапкыр су коендым, ди Азаматым. Әмма жәй тиз генә үтте дә китте. Бүген алар парта артына утырдылар. Киләчәктә балаларыбыз да авылыбызда калып яшәрләр һәм халкыбызны ашатырлар дип ышанасы килә».

Н.Хәлил